

SOLSIDAN

af Chapman-sällskapet i krigets spår på Kimitoön

MONICA SANDBERG

» Bland annat Westankärrs gård intresserar det svenska sällskapet på grund av det som hände i augusti 1808.

Om krigshändelserna sommaren 1808 i Kimito hade tagit en lite annan vändning så kanske Sverige inte hade förlorat Finland till Ryssland.

Nå, det är kanske att spekulera för mycket, men slaget vid Sandöström den 2-3 augusti 1808 hade stor strategisk betydelse. Svenskarna förlorade, ryssarna fick många fördelar både till sjöss och på landbacken.

De här händelserna föll rätt snabbt i glömska – det finns inga slagfält eller minnesstenar – men **Göran Eriksson**, som bor i en av grannbyarna, skrev en bok om 1808-09 års krig.

I LÖRDAGS HADE Kimitoön besök från Sverige – af Chapman-sällskapet som reser runt i Finland i spåren av den kanonslup som Fredrik Henrik af Chapman (1721-1808) ritade. Både den och andra av hans idéer var anpassade uttryckligen för skärgårdsförhållanden och var till stor nytta för svenskarna i skärgården.

– Han var den förste att göra skeppsritningar på vetenskaplig grund, säger **Staffan Hansson**, ordförande för af Chapman-sällskapet. Han gjorde bland annat farttester i vattenrännor, och han skapade formler som används ännu i dag.

HAN ÄR PENSIONERAD domstols- och riksdagsjurist som efterhand har blivit allt mera intresserad av historia och sjöfart. – Vårt sälls kamps främsta uppgift är att sprida kunskap om af Chapman, som var ett riktigt geni. Det var också han som utarbetade det koncept som gav Sverige den stora segern vid slaget om Svensksund 1790. af Chapman insåg det lönlösa i att två arma-

tor mitt emot varandra ligger och skjuter på varandra, utan att endera får någon avgörande seger. Hans koncept handlade om att manövrera listigare än så, säger Hansson.

I dag förknippar väl de flesta namnet af Chapman med den fullriggare som i Stockholm används som flytande hostel – hur är allmänhetens intresse för historia överlag i dag i Sverige?

– Det händer så mycket i världen att allt flera kanske börjar få känslan av att man borde kunna lite mera om vad som har utspelat sig i det egna landet, säger Hansson.

Han tillägger att intresset för Finland har han allt sedan barnsben då familjen tog emot finska krigsbarn.

I LÖRDAGS trivdes han väl med en dag på Kimitoön, börjande med besök på Westankärrs gård några kilometer från Sandöström.

Här förevisade **Mårten Forss** huvudbyggnaden som visserligen är ombyggd men ändå har stockar kvar sedan den dramatiska afton då ryssarna redan hade bänkat sig till segermåltid. Svenskarna fick veta att ryske generalen Fredrik Vilhelm von Buxhoevden hade bara 50 ryssar med sig. Det gav svenskarna idén att ta honom till fånga.

Ryssarna klarade sig, låt vara att von Buxhoevdens kraschaner blev svenskt krigsbyte – som för övrigt lär ha uppskattats väldigt av kung Gustav IV Adolf.

Men kraschanerna hjälpte inte, Finland hade gått förlorat och kungen blev avsatt.

UTÖVER WESTANKÄRR besöktes också Tolfsnäs, Lövä och i S:t Karina Lemo strand, alla platser där slag stod.

Hembygdsvetenskaperna **Ulla Andersson**, **Nils-Henrik Nykänen** och **Kai Ekbohm** från Kimito deltog också i besöket i Westankärr.

Monica Sandberg

040-5828276

monica.sandberg@aumedia.fi

TACK FÖR BESÖKET. Här har ordförande Staffan Hansson precis överlämnat en kepi med af Chapman-sällskapets emblem till Mårten Forss som tack för presentationen av Westankärr.

WESTANKÄRR. af Chapman-sällskapet med värd och ortsbor samlade i huset där det hände.

Puffmaterial till Familjesidan och Solsidan: solsidan@aumedia.fi
 Familjeannonser: annons@aumedia.fi

Solen upp: 6:00 Solen ner: 21:05

Solens upp- och nedgång enligt Åbohorisont: I dag upp 6:00, ner 21:05, i morgon upp 6:03, ner 21:02.

Namnsgårdar i dag: Ivar, Iivari, Iivo.
 I morgon: Signe, Signhild, Varma.

Nagu Folkfest ordnas i september

KULTUR. Lördagen den 16 september ordnas Nagu Folkfest i anslutning till skördefesten i Södra hamnen i Nagu centrum.

I programmet ingår bland annat lådbilsrally med prisutdelning och musikuppträdande av Festingarnas Pangkör. Malin Eriksson och Kaj Arnö är konferencierer.

Mer info hittas på www.folkfest.fi.

Simskolebarnen på Norrskata sätter tummen upp och tackar **Gertrud Mattson** för munkarna hon bakade till simskolans avslutning. De var jättegoda!

Kom och se pjäsen om Einar den 24 augusti klockan 18 i Församlingshemmet i Nagu.

En berörande och sympatisk berättelse om en äldre man på ett servicehem, som ser tillbaka på sitt långa liv. I rollerna ser vi **Bror Österlund** som Einar och **Monica Nyman** som hans Aili. Regi: **Jukka Aaltonen**. Inträde kostar 10 e, kaffeservering från 17:30 till förmån för Ny Nagubornas barn.

Alla hjärtligt välkomna, man behöver inte vara pensionär för att se detta.
 Hälsning, Mary.

Boka plats vid färdigt julbord!

Julkryssningar med VIKING LINE är till salu nu.

FORTE MATKATOIMISTO RESEBYRÄ

forte@travel-forde.com www.travel-forde.com
 Pyhäns Katariinan tie 6,
 S:t Karins
 ☎ +358 (0)20 765 9520 **AAA**
 Högsta värdegaranti